

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1955 No. 105

A. TITEL

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika tot samenwerking betreffende het niet-militair gebruik van atoomenergie; Washington, 18 Juli 1955

B. TEKST

De Engelse tekst van de Overeenkomst is geplaatst in *Trb.* 1955, 96.

C. VERTALING

Overeenkomst tot samenwerking inzake het niet-militair gebruik van atoomenergie tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika

Aangezien de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, zich bewust van het feit dat de atoomenergie voor vreedzame doeleinden welke een grote belofte voor de gehele mensheid inhouden, kan worden aangewend, met elkander wensen samen te werken bij het tot ontwikkeling brengen en het bevorderen van het heilzaam gebruik van atoomenergie;

Aangezien het ontwerpen en ontwikkelen van verschillende typen reactoren voor wetenschappelijk onderzoek (zoals omschreven in artikel I van deze Overeenkomst) welke dienstig zijn voor de productie van radio-isotopen, voor de geneeskunde, alsmede voor talloze andere werkzaamheden op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek, zich in een vergevorderd stadium bevindt en deze reactoren in middel zijn om waardevolle bijdragen te leveren bij opleiding in de kernphysica en in de techniek en bij het opdoen van ervaringen op deze gebieden, welke gebieden wederom nuttig kunnen zijn voor

de ontwikkeling van andere takken van vreedzaam gebruik van atoomenergie, waaronder kernenergie welke direct aan de maatschappij ten goede komt; en

Aangezien de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden een onderzoekings- en ontwikkelingsprogramma dat tot doel heeft de verwezenlijking van het vreedzaam en menslievend gebruik van atoomenergie, wenst ten uitvoer te leggen, en in verband met dit programma hulp wenst te ontvangen van de Regering der Verenigde Staten en de industrie der Verenigde Staten; en

Aangezien de Regering der Verenigde Staten van Amerika, welke wordt vertegenwoordigd door de Commissie inzake Atoomenergie der Verenigde Staten (hierna te noemen de „Commissie”) de Nederlandse Regering bij de ontwikkeling van zulk een programma hulp wenst te verlenen;

Komen derhalva de partijen bij deze Overeenkomst, de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering der Verenigde Staten van Amerika, thans als volgt overeen:

Artikel I

In deze Overeenkomst betekent:

A. „Commissie”, de Commissie inzake Atoomenergie der Verenigde Staten of haar behoorlijk gemachtigde vertegenwoordigers.

B. „Uitrusting en inrichtingen”, elk instrument of apparaat, reactoren voor wetenschappelijk onderzoek inbegrepen, als hierin omschreven, en zijn componenten.

C. „Reactor voor wetenschappelijk onderzoek”, een reactor welke is ontworpen voor de voortbrenging van neutronen en andere stralen ten behoeve van algemeen wetenschappelijk onderzoek en voor ontwikkelingsdoeleinden, de geneeskunde of voor opleiding in de kernphysica en de techniek. De uitdrukking omvat niet reactoren voor de opwekking van energie, proefreactoren voor de opwekking van energie, of reactoren welke in de allereerste plaats ontworpen zijn voor de productie van speciale splijtbare materialen.

D. De uitdrukkingen „Geclassificeerde Gegevens”, „atoomwapen” en „speciaal splijtbaar materiaal”, worden in deze Overeenkomst gebruikt als omschreven in de Amerikaanse Wet op de Atoomenergie van 1954.

Artikel II

Behoudens de beperkingen van artikel VI, zullen de partijen bij deze Overeenkomst gegevens op de volgende gebieden uitwisselen:

A. Het ontwerpen, bouwen en doen functionneren van reactoren voor wetenschappelijk onderzoek en het gebruik daarvan als appara-

ten voor wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke ontwikkeling, en voor de techniek, alsmede voor de geneeskunde.

B. Vraagstukken betreffende de gezondheid en de veiligheid welke verband houden met het doen functionneren en met het gebruik van reactoren voor wetenschappelijk onderzoek.

C. Het gebruik van radio-actieve isotopen in natuurkundige en biologische onderzoekingen, de geneeskunde, de landbouw en de industrie.

Artikel III

A. De Commissie zal aan de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden uranium verrijkt aan het isotoop U-235 verpachten, volgens de hierin vervatte voorwaarden, voor zover deze stof nodig is als aanvangs- of vervangingsbrandstof bij het doen functionneren van reactoren voor wetenschappelijk onderzoek welke de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden in overleg met de Commissie besluit te bouwen en als nodig is voor daarmede verband houdende overeengekomen proefnemingen. Eveneens zal de Commissie aan de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden uranium verrijkt aan het isotoop U-235 verpachten, volgens de hierin vervatte voorwaarden, voor zover deze stof nodig is als aanvangs- of vervangingsbrandstof bij het doen functionneren van die reactoren voor wetenschappelijk onderzoek waarvan de bouw en het doen functionneren geschiedt door daartoe door de Nederlandse Regering in overleg met de Commissie gemachtigde particulieren of particuliere instellingen welke onder haar gezag ressorteren, mits de Nederlandse Regering te allen tijde voldoende toezicht op het materiaal en het functionneren van de reactor houdt om in staat te zijn zich te houden aan de bepalingen van deze Overeenkomst en de toepasselijke bepalingen van de pacht-regeling.

B. De door de Commissie aan de Nederlandse Regering overgedragen hoeveelheid aan het isotoop U-235 verrijkte uranium is nimmer meer dan zes (6) kilogram in uranium gebonden U-235 verrijkt tot een maximum van twintig percent (20 %) U-235, vermeerderd met die hoeveelheid als naar de mening van de Commissie noodzakelijk is om een doelmatig en voortdurend functionneren van de reactor of reactoren te waarborgen gedurende de tijd dat de vervangen brandstofelementen radio-actief in Nederland afkoelen of gedurende de tijd dat de brandstofelementen vervoerd worden, daar het in de bedoeling van de Commissie ligt een maximum aan nuttig effect van de zes (6) kilogram van het genoemde materiaal mogelijk te maken.

C. Wanneer enigerlei door de Commissie verpachte brandstofelementen welke U-235 bevatten vervangen moeten worden, worden zij aan de Commissie teruggegeven, en, behalve indien dit is overeengekomen, wordt de vorm en de samenstelling der uitgestraalde

brandstofelementen niet gewijzigd nadat deze uit de reactor verwijderd zijn en vóór zij aan de Commissie zijn afgegeven.

D. De verpachting krachtens dit artikel van aan het isotoop U-235 verrijkte uranium vindt plaats tegen die kosten en onder die voorwaarden van verzending en levering als onderling wordt overeengekomen en onder de in artikel VII en VIII vervatte voorwaarden.

Artikel IV

A. Onder voorbehoud dat voldoende voorraad beschikbaar is en als onderling kan worden overeengekomen, zal de Commissie op de wijze welke zij gepast acht die reactormaterialen, met uitzondering van speciaal splijtbaar materiaal, aan de Nederlandse Regering of aan onder haar gezag ressorterende gemachtigde personen verkopen of verpachten, welke op de vrije macht der Verenigde Staten niet verkrijgbaar zijn en welke benodigd zijn bij de bouw en het doen functionneren van reactoren voor wetenschappelijk onderzoek in Nederland. De verkoop of verpachting van deze materialen vindt plaats volgens overeen te komen voorwaarden.

B. Wat zwaar water betreft ligt het in de bedoeling van de Regering van de Verenigde Staten om in het huidige stadium aan de Nederlandse Regering door verkoop of verpachting slechts die hoeveelheden daarvan beschikbaar te stellen welke nodig zijn voor reactoren voor wetenschappelijk onderzoek in Nederland. De Regering der Verenigde Staten is er zich evenwel van bewust dat in de toekomst grotere hoeveelheden zwaar water nodig kunnen zijn naarmate de werkzaamheden der Nederlandse Regering op het gebied van de ontwikkeling van d productie van elektrische energie uit atoomenergie vorderen. Dienovereenkomstig verklaart de Regering van de Verenigde Staten dat zij, wanneer de tijd daar is, de gelegenheid van het voorzien in de behoeften van de Nederlandse Regering aan zwaar water voor niet-militaire doeleinden met die Regering zal bespreken. De overeen te komen grotere hoeveelheden worden door de Commissie krachtens deze Overeenkomst aan de Nederlandse Regering beschikbaar gesteld.

Artikel V

Er wordt overwogen dat, zoals in dit artikel wordt bepaald, particulieren en particuliere instellingen zowel in de Verenigde Staten als in Nederland rechtstreeks mogen handelen met particulieren en particuliere instellingen in het andere land en dat particulieren en particuliere instellingen in de Verenigde Staten rechtstreeks met de Nederlandse Regering mogen handelen. Dienovereenkomstig zal de Regering der Verenigde Staten met betrekking tot de onderwerpen van de overeengekomen uitwissling van gegevens als bepaald in artikel II, personen die onder haar gezag ressorteren toestaan mate-

rialen, uitrusting en inrichtingen inbegrepen, over te brengen en uit te voeren naar en diensten te verrichten voor de Nederlandse Regering en die personen onder haar gezag, die door haar zijn gemachtigd, dergelijke materialen te ontvangen en in bezit te hebben en gebruik te maken van die diensten, met voorbehoud van:

A. De beperkingen in artikel VI.

B. Van toepassing zijnde wetten, regelingen en voorschriften t.a.v. licenties van de Regering der Verenigde Staten en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel VI

Geclassificeerde gegevens worden krachtens deze Overeenkomst niet verstrekt en er worden krachtens deze Overeenkomst aan de Nederlandse Regering of aan ondr haar gezag ressorterende gemachtigde personen geen materialen of uitrusting en inrichtingen overgebracht en geen diensten verricht indien het overbrengen van zulke materialen of uitrusting en inrichtingen of het verrichten van zulke diensten het verstrekken van Geclassificeerde Gegevens met zich mede brengt.

Artikel VII

A. De Nederlandse Regering stemt erin toe die veiligheidsmaatstaven aan te houden welke noodzakelijk zijn om te verzekeren dat het van de Commissie gepachte uranium verrijkt aan het isotoop U-235 uitsluitend wordt gebruikt als in deze Overeenkomst is bedoeld en om het veilig in bewaring houden van dit materiaal te verzekeren.

B. De Nederlandse Regering stemt erin toe die veiligheidsmaatstaven aan te houden welke noodzakelijk zijn om te verzekeren dat alle andere krachtens deze Overeenkomst in de Verenigde Staten van Amerika door de Nederlandse Regering of door onder haar gezag ressorterende gemachtigde personen aangekochte reactor materialen, uitrusting en inrichtingen inbegrepen, uitsluitend worden gebruikt voor het ontwerpen, bouwen en het doen functionneren van reactoren voor wetenschappelijk onderzoek welke de Nederlandse Regering besluit te bouwen en te doen functionneren en voor daarmede verband houdend wetenschappelijk onderzoek, tenzij anders is overeengekomen.

C. Wat reactoren voor wetenschappelijk onderzoek welke krachtens deze Overeenkomst zijn gebouwd betreft, stemt de Nederlandse Regering toe aantekening te houden van bereikte vermogen van deze reactoren en van de hoeveelheid verbrande reactor brandstoffen en hierover aan de Commissie jaarlijks rapporten uit te brengen. Indien de Commissie zulks verzoekt, zal de Nederlandse Regering toestemming verlenen vertegenwoordigers van de Commissie van tijd tot tijd waarnemingen te laten verrichten om de conditie en de wijze

van gebruik van enigerlei verpacht materiaal te onderzoeken en de prestaties van de reactor waarin het materiaal wordt gebruikt, na te gaan.

Artikel VIII

Door de Amerikaanse Wet op de Atoomenergie voorgeschreven garanties

De Nederlandse Regering garandeert dat:

A. De in artikel VII voorgeschreven veiligheidsmaatstaven worden aangehouden.

B. Geen materiaal, uitrusting en inrichtingen inbegrepen, dat krachtens deze Overeenkomst door verpachting, verkoop of op andere wijze aan de Nederlandse Regering of aan onder haar gezag ressorterende gemachtigde personen is overgedragen, gebruikt zal worden voor atoomwapens of voor wetenschappelijke onderzoeken op het gebied van deze wapens of voor het ontwikkelen van atoomwapens, dan wel voor enigerlei ander militair doel of aan daartoe niet gemachtigde personen of aan personen die niet onder het gezag der Nederlandse Regering ressorteren, wordt overgedragen, tenzij de Commissie toestemt in een dergelijke overdracht aan een ander land en dan alleen indien naar mening van de Commissie deze overdracht valt binnen het kader van een overeenkomst tot samenwerking tussen de Verenigde Staten en het andere land.

Artikel IX

Bij het ten einde komen of bij verlenging van deze Overeenkomst zendt de Nederlandse Regering alle door de Commissie verpachte brandstofelementen welke reactor brandstoffen bevatten en enigerlei ander door de Commissie ten laste van de Nederlandse Regering verpachte brandstofmateriaal naar de Verenigde Staten terug en zulks geschiedt met inachtneming van gepaste beschermingsmaatregelen tegen uitstralingsgevaar tijdens het vervoer.

Artikel X

Partijen hopen en vertrouwen dat deze aanvankelijke Overeenkomst tot Samenwerking zal leiden tot het in overweging nemen van nadere samenwerking welke zich zal uitstrekken tot het ontwerpen, bouwen en doen functionneren van reactoren voor de productie van energie.

Dienovereenkomstig zullen partijen met elkander van tijd tot tijd overleg plegen aangaande de uitvoerbaarheid van een aanvullende overeenkomst tot samenwerking inzake de productie van energie uit atoomenergie in Nederland.

Artikel XI

Deze Overeenkomst treedt in werking op de dag dat zij door beide partijen officieel ten uitvoer wordt gelegd, doch niet eerder dan na

ontvangst door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika van een officiële mededeling namens de Nederlandse Regering, waarin aan de eerstgenoemde Regering wordt medegedeeld dat de vereiste grondwettelijke goedkeuring is verkregen en blijft vanaf die datum gedurende een tijdvak van vijf (5) jaar van kracht. Deze Overeenkomst kan, indien zulks onderling wordt overeengekomen, verlengd worden.

TEN BLIJKE WAARVAN, partijen bij deze Overeenkomst deze hebben doen tot stand brengen ingevolge behoorlijk vastgestelde machtiging.

GEDAAN te Washington, in tweevoud, de achttiende Juli 1955.

Voor de Regering van het Koninkrijk der
Nederlanden:

(w.g.) S. G. M. van VOORST tot VOORST

Voor de Regering van de Verenigde Staten
van Amerika:

(w.g.) WALWORTH BARBOUR

*Plaatsvervangend Onderminister voor Europese
Zaken.*

(w.g.) LEWIS L. STRAUSS

*Voorzitter Commissie voor Atoomenergie der
Verenigde Staten.*

D. GOEDKEURING

G. INWERKINGTREDING

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1955, 96.

Uitgegeven de derde Augustus 1955.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN